

Лекція № 13

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. МІЖНАРОДНІ ПРИРОДООХОРОННІ ОРГАНІЗАЦІЇ

План

1. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020»
2. Міжнародні природоохоронні організації

1. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» — документ, який визначає напрямки та пріоритети розвитку України на період до 2020 року. Стратегія була розроблена за ініціативи Президента України Петра Порошенка та презентована ним 25 вересня 2014 року. 12 січня 2015 року Президент Петро Порошенко підписав Указ "Про Стратегію сталого розвитку «Україна — 2020».

Розробка стратегії

Розробка стратегія розпочалася у липні 2014 із запрошення громадськості надавати свої пропозиції щодо бачення розвитку країни.

В підготовці документу взяли участь команда Адміністрації Президента, Виконавчий комітет Реформ, Фонд «Відродження», Європейський Банк Реконструкції та Розвитку, Національний Університет «Києво-Могилянська академія», Київська школа економіки, VoxUkraine, Громадянська платформа «Нова Країна», Ініціатива «Реанімаційний Пакет Реформ», учасники відбору до Національної Ради Реформ, українські та міжнародні незалежні експерти.

З 25 вересня року до 17 жовтня 2014 року відбувалося широке обговорення плану розвитку країни «Стратегія — 2020», презентованого главою держави 25 вересня. Кожен охочий міг долучитися до її формування, проголосувати за її положення, внести пропозиції, заповнивши електронну форму на сайті reforms.in.ua.

24 грудня 2014 року на своєму першому засіданні Стратегію схвалила Національна рада реформ, яка є спеціальним консультативно-дорадчим органом при Президентові України з питань стратегічного планування, узгодження позицій щодо впровадження в Україні єдиної державної політики реформ та їх реалізації. Голова Національної ради реформ — Президент України Петро Порошенко. Заступник голови — голова Адміністрації Президента Борис Ложкін. Секретар — заступник голови Адміністрації Президента Дмитро Шимків.

Згідно з Указом Президента, Кабінет Міністрів України має щороку до 15 лютого затверджувати план дій щодо реалізації положень Стратегії та щоквартально інформувати про стан виконання плану дій щодо реалізації положень Стратегії.

Основні напрямки стратегії

Головною передумовою реалізації Стратегії є суспільний договір між владою, бізнесом та громадянським суспільством, де кожна сторона має свою зону відповідальності.

Мета наших амбітних реформ – досягти європейських стандартів життя і підготуватися до того, щоб у двадцятому році подати заявку на членство в ЄС». (з виступу Президента України Петра Порошенка на прес-конференції «Стратегія-2020» 25 вересня 2014 року)

«Стратегія-2020» складається з чотирьох векторів руху: сталий розвиток країни; безпека держави, бізнесу та громадян; відповідальність і соціальна справедливість; гордість за Україну в Європі та світі.

Метою реформ визначено досягнення європейських стандартів життя та гідного місця Україні в світі. «Стратегія–2020» включає в себе 62 реформи. З них пріоритетними визначені 8 реформ та 2 програми. Визначено 25 ключових показників успішності розвитку країни.

Як першочергові визначені реформа системи національної безпеки і оборони, оновлення влади та антикорупційна реформа, судова реформа та реформа правоохоронної системи, децентралізація та реформа державного управління, дерегуляція та розвиток підприємництва, реформа системи охорони здоров'я і податкова реформа.

Серед пріоритетів стратегії також реалізація двох програм — енергонезалежності та популяризації України у світі, а також просування інтересів держави у світовому інформаційному просторі.

2. ЮНЕСКО - Міжнародна комісія ООН з освіти, культури, що займається також проблемами екологічної освіти та виховання. ЮНЕП - міжнародна програма з охорони навколишнього природного середовища, що має три основних напрямки: перший - оцінка якості навколишнього природного середовища, другий - моніторинг і управління природними процесами у сфері рослинного, тваринного світу, третій - розробка допоміжних заходів. У її структурі працюють Міжнародна океанографічна комісія та Міжнародна рада з вивчення морів, яка проводить дослідження Атлантичного океану і його морів, зокрема Азовського та Чорного.

ЮНІСЕФ - Всесвітній дитячий фонд ООН, що приділяє увагу неформальній екологічній освіті та вихованню дітей і молоді.

ЮНДП - Міжнародна програма розвитку, мета якої - поліпшення якості навколишнього природного середовища та розробка екологічних заходів в окремих державах.

ВООЗ - Всесвітня організація охорони здоров'я - приділяє увагу інформації населення про стан життєвого середовища, надає медичну допомогу країнам, що терплять лихо.

ФАО - Міжнародна федерація з проблем харчування та сільського господарства.

ООН сприяє заходам з відродження природи і активно співпрацює з Міжнародною організацією охорони праці, яка

контролює не тільки стан безпеки праці, але і стан навколишнього середовища, яке може потерпати від промислового забруднення природи, видає навчальну літературу екологічного напрямку.

ВМО - Всесвітня метеорологічна організація, що веде глобальний екологічний моніторинг атмосфери.

Неабияке значення мають організації наукових та вищих навчальних закладів, наприклад: Міжнародний інститут з оточуючого середовища і розвитку (1971 р.), Інститут світових ресурсів (1982 р.), Міжнародна академія оточуючого середовища (1990 р.), Міжнародне суспільство екологічної економіки (1990 р.), Європейська науково-дослідницька організація з охорони довкілля (1990 р.). Велике значення мають регіональні організації з питань екологічної освіти, виховання. Цим займається організація культурного співробітництва північних держав Європи (Данія, Ісландія, Норвегія, Фінляндія, Швеція), в країнах Арабського регіону - Організація освіти, культури і науки (АЛЕКСО).

Значний внесок у природоохоронну роботу вносять Глобальний екологічний фонд, куди входять 142 держави, Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР), Інститут ООН з підготовки кадрів і екологічних досліджень (ЮНІТАР), організація ООН з промислового розвитку (ЮНІДО), Екологічна комісія ООН по Азії і Далекому Сходу (ЮНІКАФЕ). На теренах СНД необхідно відзначити Міждержавну екологічну раду (1992 р.), яка координує роботи з питань екологічної безпеки, проведення екологічних експертиз, ведення міждержавної Червоної книги.

Отже, в світі вже існує розгалужена система контролю за станом природного середовища, екологічною освітою та вихованням населення і передусім молоді. Контроль за виконанням підписаних міжнародних договорів здійснює Організація Об'єднаних Націй, Міжнародний суд у місті Гаага. До порушників міжнародного

законодавства застосовуються різні санкції - від штрафних до економічних (ембарго), і тоді держава-порушник несе великі фінансові збитки.

Виникає питання - чому результати не ефективні? Насамперед, очевидно, тому, що традиційне відношення до природи, що формувалося в плінні тисячоліть, не можна, навіть за допомогою самого досконалого законодавства, змінити за кілька десятиліть - майже зразу за людськими мірками часу. Споживацька психологія окремої людини повинна поступово, завдяки екологічному вихованню, замінитися ноосферними уявленнями про її місце і значення в природі. Кожна людина повинна брати на себе частку відповідальності за стан природи, за її збереження, а не сподіватися, що це повинен робити хтось інший.

Література

1. Оцінка регіональних еколого-ресурсних та еколого-техногенних загроз національній безпеці України : аналітичний огляд / [Яковлев Є.О., Скалецький Ю.М., Іванюта С.П. та ін.]. – К. : НІСД, 2011. – 20 с.
2. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2012 році.– Київ : Центр екологічної освіти та інформації, 2013. – 258 с.
3. Закон України "Про природно-заповідний фонд України" від 16 червня 1992 р. // Екологічне законодавство України. – Київ : Юрінком, 2001. – С. 206–235.